

Hanna Sarkkinen vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattamiseen (200 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Kehitysyhteistyön määrärahoja leikataan rajusti. Leikkaus on hallitusohjelman mukaan yli 280 miljoonaa euroa vuoden 2027 tasossa, jolloin varsinaisen kehitysyhteistyön määräraha olisi noin 600 miljoonaa euroa ja vain 0,36 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, kun huomioidaan kaikkien ministeriöiden kehitysyhteistyöksi luettavat menot. Yhteensä rahoitusta leikataan yli miljardi hallituskaudella. Vuonna 2024 kehitysyhteistyöhön arvioidaan yhteensä menevän 1,2 miljardia, kun huomioidaan kaikki eri ministeriöiden kehyksiin laskettavat menot. Tämä vastaisi noin 0,41 prosenttia bruttokansantulosta. Kaikki eduskuntapuolueet yhtä lukuun ottamatta ovat sitoutuneet saavuttamaan 0,7 prosentin BKTL-tason jollakin aikavälillä.

Vuoden 2024 leikkaus varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaan on 118 miljoonaa ja laina- ja sijoitusmuotoiseen rahoitukseen 60 miljoonaa suhteessa kevään 2023 tekniseen kehykseen, jonka taso itsessään oli alimitoitettu suhteessa rahoitustarpeisiin ja viime kaudella asetettuun tavoitteeseen saavuttaa kansainvälisesti lupaamamme 0,7 prosentin BKTL-taso vuoteen 2030 mennessä.

Edellisellä hallituskaudella rahoitustasoa kasvatettiin. Valitettavasti lähtötilanne oli Sipilän hallituksen jättileikkausten jälkeen erittäin heikko. Orpon hallitus vie meidät yhä kauemmas kansainvälisistä sitoumuksistamme.

Kehitysyhteistyössä on tapahtunut myös merkittävä laadullinen muutos viime vuosina. Sijoitus- ja lainamuotoinen rahoitus on kasvanut nopeasti. Se harvemmin kohdentuu esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tai niin sanotuille vähiten kehittyneille alueille. Parhaimmillaan finanssimuotoinen rahoitus täydentää lahjamuotoista yhteistyötä, mutta se ei voi koskaan korvata sitä.

Kehitysyhteistyön tarkoitus on vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta ja edistää ihmisten hyvinvointia kehittyvissä maissa. Leikkaamalla kehitysyhteistyöstä näin mittavasti Suomi perääntyy globaalista vastuustaan aikana, jossa pandemian jäljet, ilmastokriisin kiihtyminen ja geopoliittiset jännitteet lisäävät köyhyyttä ja epävakautta ympäri maailmaa. Rahoituksen leikkaus syö myös Suomen arvostusta ja vaikutusmahdollisuuksia kansainvälisissä instituutioissa ja kansainvälisessä politiikassa. Suomi liittyy itsensä mielellään osaksi "pohjoismaista arvoyhteisöä", mutta kehitysyhteistyörahoituksen tasolla katsoen olemme varsin kaukana muiden Pohjoismaiden takana.

Talousarvioaloite TAA 286/2023 vp

Ilmastokriisi jos jokin on ihmiskunnan yhteinen uhka. Samalla se sekä havainnollistaa että pahentaa globaalia eriarvoisuutta. Ilmastomuutokseen vähiten myötävaikuttaneet maat ja ihmiset kantavat sen seurauksista suurimman taakan. Ja nyt ilmastokriisin alati pahentuessa Suomen kaltaisissa vauraissa maissa, jotka ovat sekä vastuussa valtaosassa historiallisista päästöistä että parhaassa asemassa ilmastomuutokseen sopeutumiseen, leikataan kehitysyhteistyöstä ja ilmastorahoituksesta. Tämä on moraalisesti väärin ja myös poliittisesti lyhytnäköistä.

Hallitus on aivan oikein sitoutunut Ukrainan tukemiseen. Yhdistettynä hallitusohjelman ja ensi vuoden talousarvion valtaviin kehitysyhteistyöleikkauksiin tarkoittaa Ukrainan merkittävä rahoitus kuitenkin, että muihin kohteisiin on käytettävissä yhä vähemmän varoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 200 000 000 euroa momentille 24.30.66 varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ja ilmastorahoitukseen.

Helsingissä 20.10.2023

Hanna Sarkkinen vas
Veronika Honkasalo vas
Mai Kivelä vas
Laura Meriluoto vas
Anna Kontula vas
Jussi Saramo vas
Timo Furuholm vas
Li Andersson vas